

anders zou het dragen van haar gewicht gedurende de dag een belasting zijn voor José of mijzelf. Bovendien doet ze af en toe nog een middagdutje, zo ook nu.

We sluiten aan in de rij met de slapende Isabel in de buggy. Voetje voor voetje schuifelen we vooruit. Onderweg hangen foto's van de attractie en tot onze schrik ontdekken we dat het geen doolhof is, maar een spookhuis. We kunnen niet meer terug, dus we hopen dat Isabel blijft slapen. Maar op het cruciale moment wanneer we haar vanuit de buggy naar het karretje willen overdragen, wordt ze wakker.

Het karretje zet zich onmiddellijk in beweging en voor Isabel is er geen tijd om te beseffen wat er gebeurt. Vanuit haar vredige slaap wordt ze ruw meegeleid naar een wereld van duisternis en angst. De griezelige figuren lijken geen genade te kennen, terwijl ze telkens weer tevoorschijn springen, met angstaanjagende geluiden die recht in Isabels gezicht worden geslingerd. Het arme kind is compleet overweldigd, haar ogen wijd open van angst, terwijl ze smeekt om uit deze beangstigende situatie te worden bevrijd.

"Ma-maaaa, ik wil eruit, ik wil eruit!" Haar stem trilt van pure paniek, terwijl ze probeert zich onder de riemen vandaan te wurmen. José en ik slaan aan beide kanten een beschermende arm om haar heen. Ik voel me een verschrikkelijk slechte moeder, machteloos om mijn kind te troosten en haar te redden uit deze angstaanjagende beproeving.

De rit lijkt wel een eeuwigheid te duren. Bij de uitgang zie ik nog steeds de paniek in Isabels ogen. Mijn schuldgevoel neemt nog grotere vormen aan en ik vervloek mezelf dat ik haar in deze griezelige situatie heb gebracht. Terwijl ik mijn gedachten laat gaan over elke stap die we hebben genomen, vraag ik mezelf af waar het fout is gegaan. Hebben we een bord gemist? Zijn we verkeerd gelopen? Ik heb nauwelijks tijd om erover na te denken, want mijn aandacht wordt opgeëist door mijn kleine, bange meisje dat snakt naar troost en geruststelling. "Dat waren echte spoken, hè mama?" blijft ze de rest van de dag herhalen.

Op het parkeerterrein is het nog steeds erg druk en we proberen onze auto te vinden, maar we hebben geen idee waar we die hebben achtergelaten. Deze fout hebben we al ontelbare keren gemaakt. José rijdt, dus hij onthoudt waar hij de auto parkeert, redeneer ik elke keer tegen beter weten in. José overschat echter zijn oriëntatievermogen en weet eigenlijk nooit precies waar de auto staat. Telkens geven we elkaar de schuld. En vandaag is de zoeklocatie nog beperkt. We zijn de auto ook al eens in Madrid kwijtgeraakt, toen hebben we uren gezocht. Het is een wonder dat we hem toen in zo'n grote stad hebben

kunnen terugvinden. Uiteindelijk vindt onze Nederlandse vriend de auto op een parkeerplaats achter het gebied waar we ruim een uur in cirkels hebben rondgedwaald.

Gedurende de rest van de vakantie bezoeken we familie en vrienden van José, tussendoor rijden we naar het strand. Op de terugweg naar Nederland wil José nog van alles kopen op het vliegveld van Alicante en neemt daar ruim de tijd voor. Dat maakt me nerveus en ik vraag hem meerdere malen of hij alsjeblieft met me mee wil komen om te boarden. "Ontspan nou effe", reageert hij. Geïrriteerd loop ik in de richting van de gate. Tegen de stewardess zeg ik dat ik op mijn vriend wacht. Als ze zijn naam vraagt, zie ik mijn kans schoon voor zoete wraak.

Ze pakt de microfoon en de woorden galmen door de vertrekhal: "*Last call voor José Klootzak*". José komt aanrennen met sloffen sigaretten en flessen drank. Ik negeer hem en loop met Isabel het vliegtuig in.

"Ik heb je favoriete wijn gekocht", slijmt hij, terwijl hij probeert mijn aandacht te krijgen. In plaats daarvan draai ik me van hem af en glimlach naar Isabel. Op dat moment verschijnt de stewardess en vraagt of Isabel haar wil helpen. Ze knikt opgelucht, blij dat ze verlost is van de spanning tussen haar ouders.

Af en toe vangen we een glimp op van onze dochter, terwijl ze voorbij schuift achter een van de stewardessen aan. Wat precies haar taken zijn, blijft wat vaag, maar ik kan aan haar vastberaden blik zien dat ze haar rol uiterst serieus neemt en ik grinnik geluidloos. José kijkt me van opzij aan, maar ik draai mijn hoofd weg. Ik wil niet dat hij deelgenoot wordt van mijn plezier, niet na zijn late aankomst bij de gate. Het voelt als een kleine daad van verzet, een manier om hem te laten voelen dat hij niet automatisch mag delen in mijn pret.

Vlak voor de landing keert Isabel terug naar haar stoel naast ons, haar rol als hulpstewardess is ten einde. Als we het vliegtuig verlaten, ontvangt ze een echt stewardessendiploma als beloning voor haar inzet. Een souvenir dat meteen een ereplaats krijgt boven haar bed zodra we thuiskomen.

~~~~~

In Amsterdam schijnt de zon net zo fel als in Spanje en ik zit op een bankje, terwijl ik mijn spelende dochter gadesla, af en toe wegdoezelend achter mijn zonnebril. De meeste mensen zijn nog op vakantie, waardoor het heerlijk rustig is in de speeltuin. Dan zie ik mijn overbuurvrouw. Snel kijk ik de andere kant

op, maar het is te laat. "Hey buurvrouw", klinkt haar doorrookte stem en ze komt naast me op het houten bankje zitten. Ze ratelt over oninteressante zaken als Isabel opgewonden naar me toe komt rennen.

"Mama, mama, hij zegt kangoeroe tegen me!" Ik ken de overburen en heb het grove taalgebruik al vaker opgemerkt, dus ik begrijp wat mijn buurjongetje werkelijk heeft gezegd. Isabels naïviteit ontroert me; waarschijnlijk heeft ze uit het non-verbale gedrag begrepen dat het buurjongetje het niet aardig bedoelde.

"Dan zeg jij toch zebra tegen hem!" Dat vindt Isabel een goed idee en ze rent achter hem aan om hem van repliek te dienen.

"Zebra!" roept ze op veilige afstand. Het jongetje kijkt haar niet-begrijpend aan, maar dat ontgaat haar. Triomfantelijk draait ze zich naar mij om. Ziezo... ook weer opgelost! En ze vervolgt haar weg naar de glijbaan.

In het taalgebruik van Isabel worden woorden vaak verbasterd. Eens duwde ze een jongetje opzij, waardoor hij huilend naar zijn moeder rende. Ik was getuige van het voorval en riep Isabel bij me. Ik vertelde haar dat ze haar excuses moest aanbieden. Isabel zei achteloos "sorry" tegen het jongetje, in de veronderstelling dat het daarmee was afgedaan.

"Nee, zo werkt dat niet", berispte ik haar streng. "Loop even naar hem toe en zeg gemeend sorry!"

Ze gehoorzaamde en riep uit: "Gemeen sorry!" Tot mijn verbazing barstte de moeder in lachen uit, waardoor ik besloot het zo te laten.

Zo verandert ook appelmoes in appelpoes, tien pont grutten in tien kont grutten en gymen in gypen. "Mama, kan ik op de nieuwe school wel gympen?" vraagt ze me herhaaldelijk. Bij de grappen over 'leuken' die ze hoort van een vriendinnetje uit de buurt, beseft ze wel dat het over iets vies gaat en niet iets leuks (alhoewel neuken best leuk kan zijn), maar de details zijn haar nog niet helemaal duidelijk.

Af en toe slaat ze echter de spijker op zijn kop. Tijdens een kampeervakantie op Texel laat Isabel een kunstje zien. "Waar heb je dat geleerd?" vraagt mijn vriendin.

"Oh nergens, ik ben autodidact", is Isabels antwoord.

"Waaaaat! Hoe kom je aan dat woord?" roep ik verrast.

"Gewoon van de televisie."